

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. III. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

immediate quoad potentiam, nisi etiam ibidem existat, tanquam ei subditus mediatè quoad substantiam.

Confirmatur primò: Substantia Dæmonis est principium radicale omnium ejus potentiarum, ab eis tandiu inseparabile, quandiu existunt: Ergo impossibile est quod potentia Dæmonis detineatur violentè in aliquo loco, nisi etiam consequenter, sive mediatè, ibidem detineatur violentè substantia, quæ est principium earum radicale: Ergo eo ipso quod potentia Dæmonis ratione qualitatis immediatè eas afficientis subdatur loco, in quo violentè detinentur, subditur etiam eidem loco, licet solum mediatè, ejus substantia, absque eo quod sit necesse quod recipiat aliquam qualitatem.

Confirmatur secundo: Quamvis substantia Dæmonis non afficiatur immediatè qualitate ligativa ab igne tartareo causatà, sed solum mediatè; non minus tamen propterea cruciatur ex illa, quam si eam immediatè in sua substantia reoperet: sive enim subjectio substantiæ omnino spiritualis loco corporeo, sit immediata, sive solum mediatè ejus potentia, æquè est depressiva & humiliativa ipsius, subindeque æquè pœnalis & cruciativa: Ergo cum ideo asserant Salmanticenses, subjectum immediatum qualitatis Dæmonem alligantis, esse etiam ejus substantiam; quia putant aliquid conferre ad acerbius ipsam cruciandum, falsum omnino supponunt principium, subindeque & falsam ex eo deducunt conclusionem.

§. III.

Solvuntur objectiones.

Contra primam partem conclusionis objicitur primò: D. Thomas in 4. dist. 44. quæst. 1. art. 3. quæstiunc. 3. ad 4. sic habet: *Dicendum quod ignis non agit in animam, per modum influentis, sed per modum detinentis*: Atqui si ligaret Dæmones, causando in ipsis mediatè igne inferni aliquam formam realem & intrinsecam, ageret in eos per modum influentis, ut constat: Ergo ignis inferni non agit in Dæmones, causando in ipsis formam realem.

Respondeo cum Joanne à S. Thoma, sensum verborum D. Thomæ non esse quod ignis non influat in animas quas detinet captivas; aliàs enim non concederet quod agit in ipsas, cum agere in aliquem, quocumque modo sumatur, importet aliquem influxum in eum; sed solum voluit docere, id quod influit ignis ille in animam deservire duntaxat ad detinendum, non vero ad alternandum, vel corrumpendum.

Objicitur secundo: Dæmones superiores inter se ligant virtute propriâ & connaturali inferioribus, certis quibusdam corporibus & locis, & tamen nihil propterea reale & intrinsecum in eis producunt; aliàs posset Angelus virtute propriâ operari physicè intra alium Angelum: Ergo à fortiori ignis inferni virtute divinâ ligabit Dæmones, absque eo quod formam aliquam eis intrinsecam producat.

Respondeo distinguendo Antecedens: Dæmones superiores virtute propriâ & connaturali ligant inferiores, physicè, nego Antecedens: ligant moraliter tantum, imperando eis tanquam sibi voluntariè subditis, ut mediantè aliqua operatione sese constituent in aliquo loco, & ibi remaneant, concedo Antecedens, & nego Consequens.

quantiam: ignis enim inferni ligat Dæmones, non moraliter duntaxat, sed physicè.

Objicitur tertio: Non est necesse ut quod ligat aliud, ipsum præcisè impediendo ab operationibus ei connaturalibus, & à transitu de loco in locum, non est, inquam, necesse ut aliquid reale in eo producat: Sed ignis inferni hoc duntaxat modo ligat Dæmones: Ergo non est necesse quod in eis producat aliquam formam intrinsecam. Minor constat, Major verò probatur. Videmus enim quod manus lapidem in aère suspensam detinet, ipsumque à connaturali operatione, quæ est tendentia ad centrum ei proprium, subindeque à transitu de loco in locum, impedit, absque eo quod tamen aliquid intrinsecum in eo producat.

Respondeo distinguendo Majorem: Quod ligat aliud &c. non est necesse quod producat aliquid in eo, si illud aliud quod detinet, habeat potentiam & operationem formaliter externam & transeuntem, concedo: si careat tali potentia & operatione, solumque habeat internam, sicuti habet Dæmon, nego: eo enim ipso quod omnis ejus potentia & operatio sit formaliter immanens, non potest ab ejus exercitio præcisè per aliquid externum impedi: unde ad exemplum allatum de lapide, negatur consequentia, propter disparitatem assignatam.

Contra secundam partem conclusionis objicitur: Si forma illa, quæ ignis inferni ligat Dæmones, esset qualitas, vel esset qualitas spiritualis vel corporea? Neutrum dici potest: Ergo &c. Probatur Minor: in primis non est corporea, si enim virtus sive qualitas spiritualis nequit per modum permanentis recipi in subjecto ut docet expressè D. Thomas 3. p. quæst. 62. art. 4. ad 1. eadem ratione, imò à fortiori, qualitas corporea non potest permanentè recipi in subjecto spirituali. Sed neque etiam dici potest spiritualis: quia deberet quodammodo perficere potius quam alligare Dæmones: qualibet enim qualitas spiritualis est essentialiter perfectio sui subjecti, maxime si sit supernaturalis, ut est haud dubie qualitas ab igne inferni in Dæmone producta, si detur.

Respondeo formam illam esse qualitatem spirituales. Ad probationem in contrarium dico: qualitatem spirituales esse quidem essentialiter perfectionem in se & absolute, non tamen comparative ad hoc vel illud subjectum. Quemadmodum enim frigus, etiam si perfectio quædam sit, non tamen est perfectio ignis quem corrumpit: sic qualitas spiritualis, ab igne inferni in Dæmone producta, esto in se & absolute perfectio quædam sit, non tamen per ordinem ad Dæmonem quem captivat & alligat. Neque obstat veritati hujus doctrinæ supernaturalitas illius qualitatis: non enim est supernaturalitas quoad substantiam; aliàs pertineret ad ordinem gratiæ; sed præcisè quoad modum, in quantum videlicet efficitur ab igne, modo ipsi supernaturali.

Contra tertiam partem conclusionis objicitur primò Salmanticenses. Non repugnat Dæmonum substantiam affici immediatè qualitate eos alligante, conducitque hoc non parùm ad eorum tormentum: Ergo asserendum est ita de facto contingere, atque ad eodè subjectum immediatum talis qualitatis esse etiam substantiam Dæmonis. Utraque consequentia patet, Antecedens verò quoad primam probatur, Primò ex eo quod nulla, inquit, in eo ostendi possit

repugnantia: secundò quia si Deus produceret substantiam Angeli sine ullis potentis, posset nihilominus ejusmodi substantiam alicubi passivè detinere, subindeq; eam qualitate alligante immediatè afficere. Quantum verò ad secundam partem Antecedentis, inde eam inferunt, quod non solum Dæmonis potentia (inquiunt) sed etiam ejus substantia sit ex natura sua absolutissima, & independens omnino à loco & à corpore: hinc enim sequitur majorem illi inferri violentiam, si ex utroque capite corpori & loco alligetur, id est, ex eo quod aliqua qualitas detinens recipiatur immediatè & in ejus substantia, & in potentia, quam si ex uno duntaxat capite id contingat, id est, si sola potentia immediatè recipiat ejusmodi qualitatem.

56 Respondeo negando Antecedens quantum ad utramq; partem. Quoad secundam quidem: quia mediata duntaxat ligatio substantiæ Angeli ad determinatum locum, æquè illius humiliativa est & depressiva, subindeque æquè cruciativa-acligatio immediata, dato quod ista esset possibilis. Quoad primam verò: quia substantia Angeli non potest immediatè detineri ab illa qualitate, sed solum mediante potentiâ, ut in prima probatione demonstratum est. Ad primam autem probationem in contrarium respondetur, implicantiâ, in eo quod asserit, sufficienter à nobis ibidem fuisse allatam. Ad secundâ dico, quod sicut substantia corporea, si æque quantitate à Deo producta, nullibi posset collocari tanquam in loco: ita similiter substantia Angeli, sine potentiis à Deo producta, nullibi posset tanquam in loco passivè detineri.

57 Obijciunt secundò: Independentem ab operationibus Dæmonum debemus in eis constituere alligationem, per quam alicubi ab igne detineantur: Sed talis alligatio sic independens ab operatione, potest immediatè afficere eorum substantiam, ut constat: Ergo de facto sic eam afficit; subindeque qualitas, cujus est effectus formalis, immediatè in ea recipitur. Majorem ex eo dicunt esse evidentem, quod neque in animabus damnatorum existentibus in inferno, neque in eis quæ existunt in purgatorio, sit assignabilis actio transiens, per quam in illis locis aliquem effectum operentur; & tamen non est dubium manere illi ligatas & detentas.

58 Respondeo distinguendo Majorem: Independentem ab operationibus Dæmonum elicitis, debemus constituere in eis alligationem: Esto. Independentem ab operationibus Dæmonum, impeditis propter alligationem potentiârû quæ sunt earum principia, nego Majorem. Cum enim ex una parte detentio in loco nihil aliud sit, ut diximus in prima probatione, quàm impedimentum extensionis sive exitûs extra illum; & cum aliundè non possit Dæmon se extendere, extensione cujus est capax (scilicet virtuali duntaxat) extra locum aliquem, sive exire ab eo, nisi mediante suâ quantitate virtuali (quæ est potentia operativa, & ejus actus) consequens est non posse constitui alligationem aliquam in Dæmonibus independentem à potentiis operativis, aut earum operationibus impeditis. Ad probationem in contrarium dico, quod licet nec in animabus damnatorum, nec in illis quas detinet locus purgatorii, sit assignabilis operatio transiens, per quam de facto aliquid efficiant circa loca illa, potest tamen assignari actio transiens, per quam se extenderent extensione virtuali ex-

tra loca illa, nisi impedirentur ab igne, & à qualitate per ipsum in eis producta, nempe actio productiva effectûs ejusdem speciei, cum aliquo eorum quos producit Angelus, quando movetur de uno loco in alium.

Quæres, quenam ex potentiis Dæmonis sit subjectum immediatè qualitatis ipsam alligantis & captivantis? Respondeo, juxta communem doctrinam Thomistarum, potentiam motivam & executivam in Angelis non distinguendum ab intellectu pratico, qualitatem illam alligativam subjectari in pratico Dæmonis intellectu, qui in ratione potentia motiva & executiva, ita per eam intrinsecè ligatur & coercetur, ut non possit uti suo lumine, suis speciebus, & suâ virtute, eo modo & eâ efficaciam quæ requiritur, ut moveat se & alia ad libitum, per actum imperii practici, nisi prout permittitur ab ipso igne, ut magis patebit ex dicendis §. sequenti.

§. IV.

Altera difficultas expeditur.

Dico secundò: Effectus qualitatis Dæmonis alligantis, acerbissimum componunt cruciatum: nullumque aliud in substantiis spiritualibus assignari potest tormenti genus, quod ad pœnam sensûs pertineat.

Antequam prima pars conclusionis probetur, sciendum est, plures in nostra doctrina esse effectus qualitatis Dæmonis alligantis. Primus est, Dæmonem ipsum submittere igni à quo alligandus est, sicut inferiorem superiori: qui effectus, licet non sit formaliter alligatio, quia tamen ex sua natura ad eam ordinatur, & requiritur præsuppositivè, sub ejus nomine comprehenditur. Secundus est alligatio potentiârû: primò in ordine ad ipsas, in eo consistens, quod intellectus Dæmonis non possit intelligere plura quæ vellet ipse Dæmon intelligere; & è contra neceretur, determinetur, & ligetur ad meditationem plurium quæ nolle meditari: secundò in ordine ad locum, in quantum videlicet ita cogitur remanere applicatus uni loco, ut non possit suam virtutem alibi applicare. Ex quo resultat tertius effectus, nempe ipsa incarcerationis, sive detentio in uno loco, eo quæ valde angusto, tanquam in carcere. His positus.

Probatum prima pars conclusionis: Tantus est cruciatus in Dæmonibus, ex illis effectibus resultans, quanta est eorum disconvenientia ad naturam angelicam: Sed hæc disconvenientia est maxima: Ergo & maximus, acerbissimusq; cruciatus ex iis causatus. Major est certa: cum enim causa sive objectum doloris sit malum cognitum, malum autem alicujus sit quod ei disconvenit, quantitas doloris ex qualitate disconvenientia (suppositâ perfectâ cognitione, qualis est angelica) omnino pensari debet. Minor verò facile probatur, explicando in particulari disconvenientias & improprietates dictorum effectuum ad substantias omnino spirituales, quæ sunt eorum subjecta. In primis si celsitudinem naturæ Dæmonum, eorumq; superbiam comparemus cum primo effectû qualitatis eos alligantis (qui est Dæmonem igni submittere, tanquam inferiorem superiori, ut ab eo veluti mancipium tractetur) tantam reperimus disconvenientiam ortam ex illo capite, ut major excogitari nequeat. Ea est enim naturæ Dæmonum dignitas & præstantia, ut ei corporalia omnia jure naturæ subdantur & obsequantur: ea impet-